

Rimvydas Baltaduonis. Sutelkus jėgas galima pasiekti labai daug

2017 metų balandžio mėnesį darbą pradėjo Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisija. Komisiją sudaro 10 LR Seimo narių ir 10 PLB atstovų. Pagal Komisijos nuostatus komisija turi du pirmininkus, vieną pirmininką renka Seimo nariai, o kitą – PLB atstovai. Komisijos pirmininku nuo PLB yra išrinktas Rimvydas Baltaduonis.

Be Komisijos pirmininko pareigų, Rimvydas Baltaduonis turi ir daugiau įsipareigojimų ir veiklos. Jis yra Getisburgo koledžo (Gettysburg College, JAV) asoc. profesorius, JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys, pilietinės iniciatyvos #DABAR vadovas, JAV LB Vašingtono apylinkės vicepirmininkas.

Rimvydas gimė ir augo Lietuvoje. Mokėsi Utenos 1-oje vidurinėje mokykloje (dabar – „Saulės“ gimnazija). Baigė Utenos muzikos mokyklą. Vilniaus universitete studijavo ekonomikos mokslus ir, įgijęs bakalauro laipsnį, išvyko tęsti studijų į JAV, Konektikuto (Connecticut) universitetą, ir štai jau 16 metų gyvena JAV. Po magistrantūros tęsė mokslus doktorantūroje, vėliau dirbo Džordžo Meisono universitete (George Mason university) Virdžinijos valstijoje, Čapmano universitete (Chapman university) Kalifornijos valstijoje. O šiuo metu – Getisburgo koledže dėsto eksperimentinę bei energetikos ekonomiką.

Rimvydo Baltaduonio paprašėme papasakoti apie jo veiklą JAV Lietuvių Bendruomenėje, bendradarbiavimą su Lietuvos mokslininkais, apie LR Seimo ir PLB komisijos tikslus ir jo, kaip Komisijos pirmininko, lūkesčius.

Pokalbis PLB atstovybėje su PLB atstove Lietuvoje Vida Bandis ir atstovybės reikalų vedėja Virginija Grybaite. Asmeninio archyvo nuotr.

Jau 16 metų gyvenate JAV. Aktyviai dalyvaujate JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) veikloje, esate Vašingtono apylinkės vicepirmininkas, JAV LB Tarybos narys. Kas paskatino Jus įsitraukti į lietuvių bendruomenę, kokią matote lietuvių bendruomenės veiklą ateityje?

Galimybė aktyviau įsitraukti į lietuvių bendruomenės veiklą pasitaikė 2015 metais, kai universitetas, kuriame tuo metu dirbau, išsiuntė mane dvejiems metams dirbti mokslinio darbo Federalinėje energetikos reguliavimo komisijoje Vašingtone. Vašingtone yra gana aktyvi ir skaitlinga lietuvių bendruomenė, todėl džiaugiausi galėdamas įsitraukti į veiklą. Dar anksčiau, žinodamas, kad noriu aktyviai dalyvauti lietuvių bendruomenės veikloje, daugiau sužinoti apie pačią organizaciją, dalyvavau JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos, kuri yra vyriausiasis Lietuvių Bendruomenės organas, narių rinkimuose (Tarybos narių kadencija – treji metai). Nesitikėjau, kad iš karto būsiu išrinktas, tačiau džiaugiuosi bendruomenės narių man parodytu pasitikėjimu. Persikėlęs į Vašingtoną, iš karto prisijungiau

prie lietuvių bendruomenės, o kadangi jau buvau ir JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys, teko atstovauti ir Tarybai.

Man svarbu, kad mūsų lietuvių bendruomenė, kuri yra plačiai pasklidusi po pasaulį, judėtų į priekį atsižvelgdama į laikmetį, modernėtų, būtų progresyvi ir atvira. Stengiuosi, kad į lietuvių bendruomenės veiklą, renginius būtų įtraukiami visi, įskaitant ir jaunimą, kuris galbūt ne visada ir ne iš karto pamato prasmę tradiciniuose bendruomenės renginiuose. Šiuo metu lietuvių bendruomenė Vašingtone turi įvairių iniciatyvų, kuriomis siekiame įtraukti į veiklą įvairias žmonių grupes. Kaip ir kitos lietuvių bendruomenės organizuojame įvairius renginius - Jonines, Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios minėjimus, rudens piknikus. Tai jau tradiciniai renginiai, žmonės apie juos žino ir noriai dalyvauja. Tačiau jaunajai kartai vis svarbiau megzti ryšius, bendradarbiauti, todėl bendravimui pasiūlėme ir kitą platformą - profesionalų klubą, kuris yra įsikūręs šalia bendruomenės. Klubo tikslas yra jungti lietuvius - savo srities profesionalus, kurie gyvena Vašingtono apylinkėse, padėti jiems užmegzti ryšius, kad vieni iš kitų galėtų pasisemti praktikos, dalintųsi patirtimi, patarimais, kurie būtų naudingi kuriant bendrus verslus ar tobulėjant profesinėje veikloje. Taip pat norime padėti ir Lietuvos verslams, kurie nori patekti į Amerikos rinką, Vašingtono regioną, pristatyti juos mūsų partneriams JAV. Kitas tikslas - telkti lėšas kilnioms iniciatyvoms Lietuvoje. Šį rudenį planuojame savo pirmąjį lėšų telkimo vaju vertam Lietuvoje įgyvendinamam projektui ar veiklai, kuriems trūksta lėšų. Esame gavę įvairių prašymų, tad susirinkę rudenį į posėdį juos visus svarstysime. Pavyzdžiu mums yra Čikagos lietuvių *Rotary* klubas, kuris praėjusiais metais savo golfo čempionato metu organizuotame aukcione surinko 100 tūkst. dolerių. *Rotary* klubas kiekvieną surinktą dolerį padvigubino ir taip galėjo prisidėti prie net trijų projektų Lietuvoje finansavimo.

Vašingtono profesionalų klubo pastangomis pavyko pritraukti į bendruomenę žmones, kurie anksčiau nedalyvavo lietuvių bendruomenės veikloje. Turime ir kitą iniciatyvą - lietuvių „happy hour“ (laiminga valanda) - į kurią kviečiame jaunimą, norintį tiesiog pabūti su bendraminčiais. Kviečiame ir tuos, kurie į Vašingtoną atvyksta laikinai, pavyzdžiui, stažuotis, studijuoti, dalyvauti konferencijose ir pan. Susirinkę žmonės bendrauja, diskutuoja, kalbasi rūpimais klausimais, ir taip gimsta naujos idėjos bendriems projektams bei iniciatyvoms. Taip stiprėja ryšiai tarp visų skersai ir išilgai pasaulį narstančių lietuvių.

Jūs esate mokslininkas, dirbate akademinį darbą. Ar bendradarbiaujate su

Lietuvos mokslininkais? Jeigu taip, kaip vyksta bendradarbiavimas?

Kai dar būdamas doktorantu grįždavau į Lietuvą, susisiekdavau su savo buvusiais dėstytojais, studentams universitete pravesdavau paskaitą. Vėliau, po doktorantūros, pradėjau dirbti su eksperimentinės ekonomikos pradininku, Nobelio premijos laureatu Vernonu Smitu, tad pradėjau rengti seminarus, kuriuose buvo pristatoma eksperimentinė ekonomika Lietuvoje. Eksperimentinė ekonomika buvo nauja Lietuvai. Vilniaus universitete, Vytauto Didžiojo universitete ir Vadybos ir ekonomikos universitete (ISM) buvo pristatytos eksperimentinės ekonomikos kryptys, naujausi tyrimai. Prie šios srities man teko daugiausia ir prisidėti, kartu su Vadybos ir ekonomikos universitetu (ISM) pavyko suorganizuoti tarptautinį seminarą, į kurį atvyko kolegos iš Estijos, Lenkijos, Čekijos. Po šio mūsų seminaro grįžusiam į Čekiją dalyviui pavyko sutelkti lėšas ir įsteigti eksperimentinės ekonomikos laboratoriją Prahos aukštojoje ekonomikos mokykloje. Šiuo metu ši laboratorija yra viena iš pagrindinių, kurioje Europos Komisija užsako tyrimus savo politikos formavimui patikrinti, t.y. žmonių elgsenos tyrimus eksperimentinės ekonomikos metodais. Tikiu, kad ir Lietuvoje greitai laiku bus rimčiau pasinaudota tuo žmogiškuoju kapitalu, kurį pavyko sutelkti įvairiuose Lietuvos universitetuose rengiamuose seminaruose. Pavyzdžiui, Lietuvos bankas ir Vilniaus universitetas pasirašė bendradarbiavimo sutartį siekdami pritraukti gabius mokslininkus bei ieškodami jų tarptautinėje darbo rinkoje, skatindami atvykti į Lietuvą ir dirbti čia mokslinį darbą. Vienas eksperimentinės ekonomikos ekspertas jau dirba šioje tyrėjų komandoje.

Taip pat džiaugiuosi, kad su kolegomis lietuviais iš įvairių pasaulio universitetų jau šeštą kartą pavyko surengti Lietuvos ekonomistų metinę konferenciją. Ši konferencija tapo puikia galimybe mokslininkams susitikti su kolegomis, susipažinti. Džiugu, kad konferencijos dalyvių kiekvienais metais vis daugėja, ir šiais metais ji buvo sėkmingiausia iš visų buvusių. Šių konferencijų metu užsimezga ryšiai, kurie išauga į bendrus projektus, mokslinius tyrimus. O kiekvienų metų pirmąją savaitę, vykstant didžiausiai pasaulyje Amerikos ekonomistų konferencijai, jau kelintą kartą suorganizuojame Lietuvos ekonomistų mokslininkų susitikimą. Taigi mūsų mokslininkų ratas, kurį pavyksta suburti rengiant tokias konferencijas, sėkmingai plečiasi bei stiprėja, ir tai labai džiugina.

Jau įvyko LR Seimo ir PLB komisijos pirmosios sesijos posėdžiai. Kokie aktualūs klausimai buvo svarstomi komisijoje? Kokie pasiekti rezultatai? Kokie Jūsų kaip Komisijos pirmininko lūkesčiai ir siekiai, susiję su

Komisijos veikla?

Pirmiausia norėčiau paminėti, kad dauguma Komisijos atstovų ir iš Seimo pusės, ir iš Pasaulio Lietuvių Bendruomenės yra nauji. Net 7 iš 10 Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovų dalyvauja Komisijos veikloje pirmą kartą. Taip pat ir iš Seimo pusės Komisijoje yra naujų narių, kurie pirmą kartą buvo išrinkti į Lietuvos Respublikos Seimą. Tai yra pokyčių, kurių norėjo Lietuvos žmonės, balsuodami Seimo rinkimuose, ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, deleguodama savo narius į Komisiją, išraiška. Taigi Komisijoje yra nauji žmonės, kurie žiūri į daugelį dalykų nauju kampu, ir tai yra labai gerai. Pirmosios sesijos metu darbas vyko konstruktyviai, apsvarstėme nemažai temų. Vienos svarbiausių svarstytų temų – emigracija, demografinės problemos. Diskutavome, kaip sugrąžinti lietuvius, išvykusius į kitas šalis ir galbūt nežinančius apie galimybes, kurios šiuo metu yra Lietuvoje, kaip juos pasiekti ir informuoti, buvo svarstomas ir „vieno langelio“ pasiūlymas. Komisija priėmė rezoliuciją, kuria kreipėsi į Vyriausybę kviesdama kuo plačiau bendradarbiauti su lietuvių bendruomenėmis užsienyje, įtraukti užsienio lietuvius į bendrus projektus mokslo, verslo, kultūros, švietimo srityse ir iniciatyvas, skatinančias sugrįžti į Lietuvą. Matome, kad jau yra iniciatyvų iš Vyriausybės pusės ieškoti sprendimų, kaip pasiekti tuos lietuvius, kurie yra didžiulis potencialas Lietuvai, kaip juos sugrąžinti arba kaip palaikyti su jais tampresnius ryšius. Taip pat buvo svarstomas pilietybės išlaikymo klausimas, kuris tapo dar aktualesnis po referendumo Jungtinėje Karalystėje. Daugelis lietuvių, gyvenančių Jungtinėje Karalystėje, yra sunerimę, koks bus jų statusas, Jungtinei Karalystei išstojus iš Europos Sąjungos. Šiam klausimui svarstyti buvo surengtas specialus posėdis ir priimtoje Komisijos rezoliucijoje buvo išreikštas palaikymas ir pritarimas LR Seimo narių iniciatyvai priimti LR pilietybės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo siekiama įtvirtinti teisę LR piliečiams, išvykusiems iš Lietuvos po 1990 m. kovo 11 dienos ir įgijusiems Europos Sąjungos ir Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos valstybės narės pilietybę, išlaikyti LR pilietybę. Džiugu, kad naujos sudėties Seimas parodė politinę valią siekdamas spręsti pilietybės išlaikymo klausimą ir kad Komisijos nariai palaikė šį sprendimą. Tačiau Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir toliau sieks, kad visi lietuviai turėtų galimybę turėti Lietuvos pilietybę ir dalyvauti valstybės gyvenime. Dar kitas svarbus aptartas klausimas – Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimas 2018 metais. Norime, kad tai būtų Lietuvos pasaulyje šventė, lietuvių visame pasaulyje šventė ir kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė taptų šios šventės dalimi kartu su lietuviais, gyvenančiais Lietuvoje. Buvo diskutuojama, kaip šią šventę

padaryti kuo prasmingesnę, kad šventė sujungtų ir suvienytų mus visus ateities Lietuvai, antram šimtmečiui.

LR Seimo ir PLB komisijos 2017 m. balandžio 24-28 d. posėdžių atidarymas. Seimo kanceliarijos nuotr.

Šią vasarą du mėnesius praleidote Kinijoje. Ką ten veikėte ir su kokiais išpūdžiais grįžote?

Tai buvo mano universiteto organizuota profesinė stažuotė, gavus finansavimą pagal žymiąją *Fulbright-Hays* programą. Kartu su Getisburgo koledžo dėstytojų grupe gyvenome studentų bendrabutyje viename iš Pekino universitetų, rytais mokėmės kinų kalbos, o po pietų gilinomės į savo dėstomų dalykų aktualijas Kinijoje. Aš pats rinkau medžiagą apie Kinijos iššūkius energetikos ir aplinkosaugos srityse savo rudens semestro kursui apie energetiką ir saugumą. Kinijos ekonomikai nepaliaujamai augant ir kartu didėjant kinų studentų skaičiui užsienyje, Getisburgo koledžas siekia, kad Kinijos aktualijos būtų tinkamai integruotos į įvairių dėstomų dalykų paskaitas, o dėstytojai geriau pažintų ir suprastų atvykstančius studentus. Kinijai tapus didžiausia energetikos išteklių vartotoja pasaulyje, labai džiaugiuosi, kad gavau galimybę šią šalį pamatyti ir pajusti iš arčiau. Beje, rinkdamas medžiagą viename iš neformalių energetikos forumų sutikau ir lietuvių kilmės vadovą. Jaunuolis užaugo JAV, bet studijuodamas atvyko į Pekiną ir galiausiai čia sukūrė šeimą. Sužinojęs, jog esu lietuvis, iškart pradėjo pasakoti, kaip jo dėdė kasmet vyksta į Lietuvą ieškoti giminaičių ir rinkti šeimos istorijos. Net neabejoju, kad laikui bėgant Kinijoje turėsime vis daugiau gyvenančių bei besilankančių lietuvių. Juolab, kad Kinijos planuose ir jos remiamoje „Vieno kelio, vienos juostos“ (*One Road, One Belt*) tarptautinės prekybos ir investicijų iniciatyvoje Lietuva irgi yra matoma kaip partnerė. Todėl mes – Pasaulio Lietuvių Bendruomenė – turime būti pasirengę prisidėti prie naujų lietuvių bendruomenių sujungimo ir stiprinimo tiek Kinijos regionuose, tiek ir kituose pasaulio kraštuose, kur telkiasi vis daugiau lietuvių. Bet Lietuvos valstybės institucijų dėmesys ir bendradarbiavimas čia irgi yra labai svarbus.

Ant Didžiosios kinų sienos. Asmeninio archyvo nuotr.

Trumpam ištrūkęs iš Kinijos, pirmą kartą dalyvavote kraštų lietuvių bendruomenių ir jaunimo sąjungų pirmininkų suvažiavime, kuris vyko liepos 2-5 dienomis Panevėžio rajone. Kuo jums, kaip Seimo ir PLB komisijos pirmininkui, buvo naudingas susitikimas su atvykusiais iš įvairių kraštų lietuvių bendruomenių ir jaunimo sąjungų pirmininkais?

Galimybė dalyvauti suvažiavime man pasitaikė gana netikėtai ir labai džiaugiuosi, kad galėjau atvykti, nes esu naujas LR Seimo ir PLB komisijos pirmininkas, daugelio lietuvių bendruomenių pirmininkų nebuvau sutikęs, nors su kai kuriais teko susirašinėti vykdant pilietinę kampaniją „Mūsų metas]#DABAR“, kurios metu raginame užsienyje gyvenančius lietuvius balsuoti praėjusių metų Seimo rinkimuose. Suvažiavimo metu ir buvo ta galimybė susipažinti, užmegzti ryšį su bendruomenių ir jaunimo sąjungų pirmininkais ar atstovais. Man tai suteikė optimizmo, kad sutelkus jėgas įvairiuose kraštuose, įvairiose lietuvių bendruomenėse galima pasiekti labai daug. Su suvažiavimo dalyviais diskutavome ir apie 2019 metais vyksiančius Prezidento rinkimus, ir rinkimus į Europos Parlamentą, kad mums reiktų pasimokyti iš praėjusių Seimo rinkimų klaidų. Svarstėme, ką daryti, kad keistūsi situacija dėl užsienio lietuvių pilietiškumo, kaip siekti, kad jie aktyviau įsitrauktų į valstybės gyvenimą, sektų įvykius šalyje. Mes tikrai esame pasirengę dirbti iš peties, kad bent jau patrigubintume lietuvių, dalyvausiančių ateinančiuose rinkimuose, skaičių. Šie užmegzti ryšiai padeda stiprinti sutarimą, kad jeigu norime sėkmingos ir klestinčios Lietuvos, turime įtraukti žmones į valstybės gyvenimą. Jei to aktyvumo nebus, valstybė bus silpna. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė su savo organizacine struktūra ir ryšiais tarp kraštų lietuvių bendruomenių yra pasirengusi stiprinti pilietiškumą ir ieškoti naujų būdų, kaip tą daryti.

Dėkojame už pokalbį.

Kalbino Virginija Grybaitė

pasauliolietuvis.lt

Mielai pasidalysime svetainėje ir žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

